

**Budapest Főváros IX. Kerület
Ferencváros Önkormányzata**

Iktató szám: Sz-149/2/2021.

ELŐTERJESZTŐI KIEGÉSZÍTÉS

**A Városfejlesztési, Innovációs és Környezetvédelmi Bizottság
2021. november 23-i ülésére**

Tárgy: Előterjesztői kiegészítés a 149/2021. számú – Üllői úti zöldkazetták virághagymákkal beültetése tárgyú – előterjesztéshez

Előterjesztő: Döme Zsuzsanna alpolgármester

Készítette: Cserna Hajnalka főkertész
Barna Renáta környezetvédelmi munkatárs

Előzetesen tárgyalja: -

Az előterjesztés a jogszabályi rendelkezéseknek megfelel: dr. Világos István s.k.

Az előterjesztéssel kapcsolatos törvényességi észrevétel:

A döntéshez egyszerű **többség szükséges.**
minősített

Az előterjesztés a kifüggesztési helyszínen közzétehető:

igen
nem

Az előterjesztést nyílt ülésen kell tárgyalni.

Az előterjesztést zárt ülésen kell tárgyalni.

Az előterjesztés zárt ülésen tárgyalható.

Tisztelt Bizottság!

A 149/2021. számú – Üllői úti zöldkazetták virághagymákkal beültetése tárgyú – előterjesztéshez Takács Máriusz képviselő úr 2021. november 22. napján érkezett kérdéseinek megválaszolására az alábbi kiegészítést teszem:

Mikor, hol, mi lett ültetve? Kertészeti szempontból mennyi esélye volt ezekkel a paraméterekkel a projektnek?

Az ültetés a VIII. és a IX. kerület elhanyagolt fahelyekben történtek, ezek megközelítőleg együttesen 500 négyzetméternyi zöldterületet tettek ki. Az ültetés a korona vírus okozta járványhelyzet miatt az utolsó még alkalmas hétvégeig lett eltolva, így 2021. április 10. napján valósult meg.

Az első egyeztetéseket a Főkert Nonprofit Zrt. munkatársai a következő tájékoztatást adták a fák körüli ültetéssel kapcsolatban:

„A területen álló fák teljesen körbe vannak burkolva, minimális, a fahelyre korlátozott nyitott gyökérszónában élnek. A fák ezt a területet oly mértékben kihasználják, hogy a felszívó gyökérzetükkel teljesen átszőtték. Amennyiben az ültetés során ez a gyökérszővedéket megsérül, elvágják, a fa fiziológiai leromlása várható, ami elszáradó ágakhoz, esetleg teljes korona elhaláshoz vezetnek. Ezt a problémát a talajfeltöltés sem oldja meg. Mivel a szegélymagasság adott, ez nem teszi lehetővé a jelentős (néhány centimétert meghaladó) feltöltést. A feltöltés magassága egyébként sem haladhatná meg a 10 cm-t, mert a fafaj gyökérzete nem bírja a nagyobb oxigénhiányt, ez jól látható a területen lévő fahelyekben, a kar vastagságú gyökerek aerotropizmusból eredő felszínre tolódásán is”

Alternatív megoldásként javasolták a magkeverék alkalmazását a lágyszárú növények nem okoztak volna problémát az ott élő kevés hellyel rendelkező fáknak. Továbbá az ásás során, mivel nem kellett túl mélyre hatolni nem sérültek meg a felszín közelében található gyökerek. Az ültetés során András Máté kertész által összeállított magkeveréket használtunk, melyet az Üllői út tulajdonságainak ismerete alapján állított össze. Jelezte, hogy ilyen közegben még ő sem alkalmazott magkeveréket, így a legjobb tudására hagyatkozott a növények kiválasztása során. A magkeverék 16 féle mezei virág, gyógynövény magját tartalmazta. Az ültetés után küldtünk képeket Andrásnak az eredményről, aki a látottak alapján következő választ adta:

„Köszönöm a képeket, amelyek alapján igencsak taposottnak és száraznak tűnnek a felületek. A képeken látható növények döntő többsége taposástűrő gyom faj. A keverékből három kikelt fajt látok (Cephalaria transylvanica, Salvia sp., Trifolium repens). Ilyen hatások mellett a magvetés sikeressége erősen megkérdőjelezhető. A lehetséges megoldás, hogy csak taposás tűrő és kevés fajos, főként egyévesekből álló keveréket alkalmazunk és - véleményem szerint - az inicializálás sem kerülhető meg.”

A magkeverék pontos összetétele %-os arányban:

Faj magyar név	Tudományos név	Fajok %-os aránya
fehér here	Trifolium repens	8
komlós lucerna	Medicago lupulina	8
lándzsás útifű	Plantago lanceolata	8

szarvaskerep	Lotus corniculatus	8
tarka koronafürt	Securigera varia	8
vadmurok	Daucus carota	8
Szapuka	Anthyllis vulneraria	6
Hólyagos csüdfű	Astragalus cicer	1
Erdélyi fejvirág	Cephalaria transylvanica	5
Magyar szegfű	Dianthus pontederæ	3
Terjőke kígyószisz	Echium vulgare	2
Koloncos legyezőfű	Filipendula vulgaris	3
Homoki baltacím	Onobrychis arenaria	20
Mezei zsálya	Salvia pratensis	3
Ligeti zsálya	Salvia nemorosa	1
Hegyi here	Trifolium montanum	8

Az önkéntesek koordinálásához az önkormányzat milyen módon kezeli az önkéntesek adatait? Kezeli-e, van-e/volt-e kommunikáció az ültetés után?

A programban való részvételre e-mailben lehetett jelentkezni a kornyeztevedelem@ferencvaros.hu e-mail címen ezt követően ki kellett tölteni egy jelentkezési lapot, mely alapján azoknak, akik gondozást is vállaltak a jogi iroda által ellenőrzött nyilatkozat lett elkészítve. A nyilatkozatban a jelentkező önkéntes vállalja a kiskert gondozását 2021. augusztus 31. napjáig. Ők az ültetés után többször is kaptak emlékeztető e-mailt, hogy ne felejtsek elgondozni a saját növényeiket.

Akik csak ültetésre jelentkeztek az e-mail címükön keresztül kapták meg azt a ppt. anyagot, mely a szükséges eszközök listáját, az ültetés pontos menetét és elérhetőséget tartalmazott.

Milyen módon volt kertészetiileg, szakmailag felügyelve a projekt, ki volt a projekt főkoordinátora?

A projekt főkoordinátora Barna Renáta környezetvédelmi referens volt. Az ültetés pontos leírását, előzetesen megkapták a jelentkezők, ezt az anyagot a magkeveréket összeállító András Máté kertész tanácsai alapján állította össze Barna Renáta, és kiküldés előtt Máté András ellenőrizte azt.

A projekt kertészeti felügyeletében a Főkert munkatársai működtek közre, akik jelen voltak az ültetésnél és szakmai segítséget adtak a bizonytalan ültetőknek.

Milyen módon lehetett volna kielégítő locsolást biztosítani (önkéntes/feszofe)? Hogyan lesz a későbbiekben megoldva ez a várhatóan visszatérő probléma?

Az önkéntesek heti egy locsolásával sajnos a magok kikelése nem valósult meg. Ezt a mennyiséget a magkeveréket összeállító kertész javasolta. A kiegészítő locsolás akkor lett volna elegendő, ha reggel és este is locsolva vannak a magok, erre azonban nem volt lehetőségünk a FESZOFÉ Kft. közreműködésével sem.

A hagymák esetében ez nem fog problémát okozni, hiszen azok kora tavasszal virágoznak, kihajtásukhoz elegendő a talaj nedvesség tartalma. A nyári kánikula idején a talajban pihennek.

Mikor és hogyan történt a Feszofe és Főkert közreműködése a projektben?

A Főkert Zrt. közreműködése volt az első lépés, hiszen tőlük kértünk javaslatot az ültethető növények kapcsán. Ezt követően ők javasolták a magkeveréket és a magkeverékek kifejlesztésével foglalkozó kertészt. Majd az ültetés napján szakmai segítséget nyújtottak a kivitelezésben.

A FESZOFE Kft. földdel és eszközökkel segítette a munkánkat először, majd ezt követően a nagy nyári melegben 3-4 alkalommal meglocsolták a kazettákat.

Milyen közvetlen vagy közvetett (pl. Feszofe) költségei voltak a projektnek?

A projekt közvetlen költségei:

Virágmag: 99.403 Ft

Táblák az örökbefogadóknak: 289.560 Ft

Háttérzene: 30.000 Ft

A táblák nem kerültek maradéktalanul felhasználásra, a kihelyezett táblák nagy részét pedig be tudtuk szeptemberben gyűjteni, így ezeket újra felhasználnánk a hagymák megvédése érdekében.

A FESZOFE Kft.-től a többlet költségei kapcsán 2021. november 22. napjáig nem kaptunk választ.

Milyen társadalmi visszhangja volt a projektnek, történt-e lakossági/részvevő aktivista monitorozás?

A közösségi médiában érkező visszajelzések alapján a projekt jó kezdeményezés volt, sok volt a támogató komment. Természetesen itt is, mint minden esetben szkeptikus hozzászólások is érkeztek, de ezek voltak kisebb számban. Továbbá még az ültetést követő egy hétben tartottunk egy pótültetést, azoknak, akik nagyon szerettek volna ott lenni, de nem értek rá. Az ültetés után, a jelentkező önkéntesek e-mailben lettek emlékeztetve a virágoskert heti egyszeri locsolásának fontosságára.

Ferencváros Önkormányzatának kiemelt célja, a lakossággal, civil szervezetekkel való közös projektek lehetőségeinek folyamatos bővítése. A hasonló kezdeményezések, amikor a kerület és a lakosság együttműködik, jó alkalom arra, hogy ne pusztán frázisok szintjén valósuljon ez meg. A programba magánszemélyek, társasházak, civil szervezetek és baráti társaságok, üzletek kapcsolódtak be, illetve a szomszédos VIII. kerülettel is örömmel csatlakozott. Mellettük a projektfelhívás a helyi pártok számára is lehetőséget adott, hogy aktivistáikkal részt vegyenek a projektben. Ez sajnos kevésbé volt sikeres, a IX. kerületből csak egy párt (MKKP) osztotta meg a felhívást és kapcsolódott be aktívan a programba.

Milyen következtetések vonhatók le a "pilot" projektből a jövőre nézve?

A kezdeményezés jó, az emberekben meg van a szándék a változtatás iránt és az igény, hogy maguk is tegyenek a környezetükért. Az Önkormányzatnak a hasonló projektnél a kezdetektől nagyobb segítséggel érdemes számolni az öntözésben. A fent írtak miatt (már a magkelés után korán lehetett látni, hogy a kísérleti keverék nem az ideális kikelési arányt hozza) már nem volt indokolt, hogy a nyár folyamán további akciókat szervezzünk, ahol a kazettákat a jelentkezőkkel közösen öntöztük volna. A jelen javaslatban szereplő hagymásokkal ez nem lesz probléma.

Tanulság az is, hogy a növények ültetésének ideális időpontját érdemes tartani. Ezért fontos, hogy az ideális időpontban legyen lehetőség a hagymák kiültetésére.

Hol legyenek ezek pontosan?

A kutya WC-k pontos helyei még nincsenek meghatározva a FESZOFÉ Kft. kollégájával megtörtént a bejárás ahol hat pont lett megjelölve. Ezek közmű és egyéb szempontból pl. nem üzlet előtt vannak közvetlenül, alkalmasak a WC-k kialakítására.

A potenciális helyek:

Üllői út 51.

Üllői út 63.

Üllői út 83.

Üllői út és Lenhossék utca találkozásánál az üres telekkel szemben

Üllői út 105-107.

Üllői út 119.

Mennyibe kerül a kialakításuk, melyik sorról tudjuk finanszírozni?

Az előterjesztés 3.) határozati pont javaslatára alapján, a költségekről a következő VIK Bizottságon kell előterjesztést benyújtani a bizottsági tagok elé.

„Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának Városfejlesztési, Innovációs és Környezetvédelmi Bizottsága támogatja az Üllői út zöldterületi rendezését, és felkéri a Polgármestert, hogy kutya illemhelyek kialakításának és fenntartásának költségeivel a VIK Bizottság következő ülésére nyújtson be előterjesztést.”

Milyen fenntartási költséget és kapacitást igényel?

Az előterjesztés 3.) határozati pont javaslatára alapján, a költségekről a következő VIK Bizottságon kell előterjesztést benyújtani a bizottsági tagok elé.

„Budapest Főváros IX. kerület Ferencváros Önkormányzatának Városfejlesztési, Innovációs és Környezetvédelmi Bizottsága támogatja az Üllői út zöldterületi rendezését, és felkéri a Polgármestert, hogy kutya illemhelyek kialakításának és fenntartásának költségeivel a VIK Bizottság következő ülésére nyújtson be előterjesztést.”

Mennyi az a téli csapadékmennyiség, ami szükséges a virághagymák megeredéséhez?

A virághagyma saját magában tárolt nedvességtartalma elég ahhoz, hogy kihajtsa, megeredjen. Ahhoz, hogy virágot is hozzon, szükség van napfényre is, valamint a téli hónapokban a talajban felhalmozódott csapadékra. A gyakorlat azt mutatja, hogy ez elegendő, hiszen közterületen az öntözési időszak általában április elején kezdődik, és a hagymás növények ilyenkorra már virágot hoznak.

Milyen lesz a projekt kísérése, monitorozása?

A virágzás után visszaszáradt hagymákat a földben hagyjuk. A kutya illemhelyek esetében napi szintű ellenőrzés, a szemetesek ürítése és igény szerint karbantartás szükséges. A teljes homokcsere gyakoriságának indokoltságát a gyakorlat mutatja meg. Mi átlagosan (más hasonló kerületek tapasztalatai alapján) 3 havonta kalkuláltuk.

Ki lesz a projekt koordinátora?

Az Önkormányzat részéről Cserna Hajnalka főkertész és/vagy Barna Renáta környezetvédelmi referens, és a fenntartást végző FESZOFÉ Kft. részéről is szükség lesz egy emberre, aki a karbantartást felügyeli.

Budapest, 2021. november 22.

Döme Zsuzsanna
alpolgármester